

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4341/2020
10.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., чији је пуномоћник Радивој Давидовац, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради чинидбе и утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1414/20 од 01.07.2020. године, у седници одржаној дана 10.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог Града Новог Сада, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1414/20 од 01.07.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца АА из ..., за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 102/2019 од 11.05.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев усваја у целости. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 22.208.843,19 динара, са законском затезном каматом од 11.05.2020. године, па до исплате, а на име накнаде за експроприсане парцеле бр. .../..., површине 789 м2, бр. .../...повр. 28м2 и бр. .../... повр. 2230 м2, све уписане у ЛН бр. ... КО Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужени власник парцеле бр. .../... повр. 789 м2, бр. .../... повр. 28 м2 и бр. .../... повр. 2230 м2, све уписане у ЛН бр. ... КО ..., досадашњег власника АА из Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да о свом трошку изврши упис права власништва – упис јавне својине Града Новог Сада на предметним парцелама о свом трошку, на основу ове пресуде. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 506.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 1414/20 од 01.07.2020. године, ставом првим изреке, жалбу одбио и потврдио пресуду Вишег суда у Новом Саду П 102/2019 од 11.05.2020. године. Ставом другим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију. Трошкове одговора је тражио и определио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...87/18), и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло ни до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, на коју се ревизијом туженог неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, предметне кат.парцеле су градско грађевинско земљиште, у искључивом власништву тужиоца и налазе се у насељеном месту Према Плану генералне регулације насељеног места ... намењене су у целости за јавну површину – Ул. ..., која повезује делове насељеног места ..., па су ушле у састав те улице и користе се као јавна и саобраћајна површина. Опремљене су водном (водовод и канализација), електроенергетском, телекомуникационом и гасном инфраструктуром, док је саобраћајна површина израђена од асфалтног застора, тако да предметне парцеле користи неограничен број лица за јавни саобраћај. Тужилац, нити његов правни претходник, нису учествовали у комуналном опремању предметних парцела, пошто је пре тужиоца, предметне парцеле користио његов отац као пољопривредно земљиште које је тужилац, након смрти свог оца (фебруар 2007.године) наставио да обрађује тако што је сејао кукуруз и имао засађен воћњак. Поступак експропријације предметних парцела није спроведен. Тржишна вредност предметних парцела, на дан пресуђења износи 62 евра/м², односно 7.288,75 динара по м², што значи да је њихова укупна тржишна вредност 22.208.843,19 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, правилном применом материјалног права, обавезали туженог да тужиоцу исплати накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1.), као и да право својине може одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз услов да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Из наведене Уставне одредбе произлази да дозвољено одузимање права својине, које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона; да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник РС" бр. 44/95...46/98), прописано је да се грађевинско земљиште приводи намени изградњом објеката, односно извођењем других радова у складу са прописима о планирању и уређењу простора. Чланом 10. став 2. Закона о јавној својини ("Службени гласник РС" бр. 72/11...105/2014), прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су, као такве, одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улица, тргови, јавни паркови, гранични прелази и слично). Добра у општој употреби су у својини Републике Србије, сходно одредби члана 7. истог члана Закона, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине, на чијој територији се налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део ауто пута или државног пута првог и другог реда) и тргова јавних површина, који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају спорно земљиште у власништву тужиоца (парцеле бр. .../..., .../... и .../...), према урбанистичком плану представља део постојеће улице ... у насељеном месту ... и намењено је у целости за јавну површину, па се на тај начин и користи. То значи да је извршена тзв. фактичка експропријација до које долази у ситуацији када се на земљишту у приватној својини граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији, односно његовом изузимању из поседа, што је овде случај.

Како је предметно земљиште приведено намени у складу са планским актом, па је постало јавна својина, тужилац, као власник тог земљишта не може трпети штетне последице чињенице да надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде. Стога су правилно нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев и обавезали туженог да тужиоцу исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, коју су утврдили према тржишној вредности предметних парцела, са припадајућом законском затезном каматом од дана пресуђења, сходно одредби члана 277. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на тврдњи да тужени ни једном својом радњом није депоседирао тужиоца. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које је фактички (без правноснажног решења о експропријацији, односно изузимању из поседа), претворено у добро у општој употреби – улицу, а исто је за такву намену предвиђено и одговарајућим планским актом. Висина накнаде одређена је према процени пореског органа, а право тужиоца на накнаду за фактички одузету непокретност не застарева.

О трошковима поступка је одлучено правилном применом одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиоцу трошкови за одговор на ревизију нису били потребни, у смислу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку, па је Врховни касациони суд одлуку као у ставу другом изреке, донео у смислу одредбе члана 165. став 1. истог Закона.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић